

Algemeen Dagblad. - 04.01.2024

Sanne Schelfaut

Hevige emoties bij vrijgelaten Oekraïense en Russische gevangenen: 'Op hun gezichten zie je hun leed'

*Sильні емоції серед звільнених українських і російських полонених:
«На їхніх обличчях видно страждання»*

Україна та росія вперше за 5 місяців обмінялися військовополоненими. За оцінками, росія все ще утримує щонайменше 3 тисячі українських військових і 28 тисяч мирних жителів, а скільки росіян утримує Україна в полоні, невідомо. Колишній командувач сухопутними військами Нідерландів Март де Круйф вважає, що "з огляду на хід цієї війни, їх мають бути тисячі". Угода була досягнута за допомогою Об'єднаних Арабських Еміратів (ОАЕ). За словами де Круйфа, влада та престиж є головними мотивами участі ОАЕ в таких переговорах. Звичайно, зазначила редакторка видання С. Шельфaut, це не перший випадок, коли обидві країни обмінюються полоненими, але незрозуміло, чому між цим і попереднім обміном так багато часу.

<https://www.ad.nl/buitenland/hevige-emoties-bij-vrijgelaten-oekraïense-en-russische-gevangenen-op-hun-gezichten-zie-je-hun-leed~a696ce74/>

Emotionele momenten bij de vrijlating van honderden Oekraïners en Russen. De landen hebben voor het eerst sinds vijf maanden krijgsgevangenen uitgewisseld. De deal kwam tot stand met hulp van de Verenigde Arabische Emiraten.

Op de gezichten van de mannen die hun vrijheid terughebben is de pijn van maandenlang gevangenschap af te lezen. Sommigen hebben langer dan een jaar vastgezet onder zeer moeilijke omstandigheden. Tijdens de ruil van woensdag liet Rusland 230 mensen vrij. Onder hen zijn 213 soldaten, 11 officieren en 6 burgers. Oekraïne liet net iets meer Russische soldaten gaan: 248.

Bij de ruil, in de buurt van de Oost-Oekraïense stad Soemy, liepen de emoties hoog op. De Oekraïense gevangenen vallen in elkaars armen, zingen en dansen. Maandenlang zaten ze in onzekerheid of ze hun land nog zouden zien. Ook de Russische vrijgelaten militairen zijn blij. „Julie zijn ons niet vergeten”, zegt een soldaat vanuit een bus. Een andere Rus

roept: „Mama, wacht nog even. Ik kom snel naar huis. We komen allemaal terug. Bedankt aan het ministerie van Defensie en aan onze president. Hoera, hoera, hoera!”

Opluchting

De Oekraïense president Volodomyr Zelensky reageerde opgelucht op sociale media. ‘We zijn erin geslaagd om meer dan tweehonderd van onze mensen te bevrijden uit het Russische gevangenschap’, meldt hij. ‘Strijders, maar nog belangrijker: ook burgers.’

Het gaat om de grootste gevangenenruil tussen Oekraïne en Rusland sinds het begin van de grootschalige invasie, meldt de organisatie die de onderhandelingen over krijgsgevangenen namens Oekraïne coördineert. Naar schatting houdt Rusland nog minimaal drieduizend Oekraïense soldaten en 28.000 burgers vast. Hoeveel Russen Oekraïne gevangenhoudt, is niet bekend.

„Maar gezien het verloop van deze oorlog moeten dat er ook duizenden zijn”, zegt Mart de Kruijff, oud-commandant van de Nederlandse Landstrijdkrachten. Je hoeft je volgens hem weinig illusies te maken over de slechte omstandigheden waaronder de krijgsgevangenen aan beide kanten hebben geleefd. „Op hun gezichten zie je hun leed. Weinig eten, slechte bedden, enorm veel haat. En wie weet wat ze hebben meegemaakt op het gebied van fysiek en mentaal geweld.”

Niet de eerste keer

Het is zeker niet de eerste keer dat beide landen gevangenen ruilen, maar waarom er zoveel tijd zit tussen deze en de vorige ruil is niet duidelijk. Volgens Zelensky was er een lange pauze in de uitwisselingen, maar is er nooit een pauze geweest in de onderhandelingen over vrijlating. „We grijpen elke kans aan en gebruiken elke onderhandelingsmethode om onze mensen terug te krijgen.”

Volgens Dmitro Loebinets, de commissaris voor de mensenrechten van het Oekraïense parlement, was dit de negenenveertigste gevangenenruil tussen Oekraïne en Rusland. In totaal zouden sinds het begin van de grootschalige invasie van Rusland zeker 2828 Oekraïners zijn vrijgelaten.

Het akkoord tussen Oekraïne en Rusland kwam tot stand met hulp van de Verenigde Arabische Emiraten (VAE). Dit land heeft zich de afgelopen twee jaar vaker opgeworpen als bemiddelaar tussen de strijdende partijen. Zo leidde de oliestaat ruim een jaar geleden samen met Saoedi-Arabië de onderhandelingen over de vrijlating van de Amerikaanse basketbalster Brittney Griner en de Russische wapenhandelaar Viktor Bout.

Macht en aanzien zijn volgens De Kruijff dé drijfveren van de VAE om zich met dit soort onderhandelingen te bemoeien. „En het is een land dat nog steeds met zowel Rusland als Oekraïne vriendschappelijke banden heeft. Op deze manier kunnen de Emiraten op een positieve manier zichzelf op de politieke wereldkaart zetten. Ik vind het vooral positief dat de communicatiekanalen tussen de strijdende partijen weer open staan om deze ruil voor elkaar te krijgen.”

Oekraïne verwacht de komende weken opnieuw krijgsgevangenen te ruilen met Rusland.